

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Academia Peccatorvm. Seu Conciones De Tota Parabola Prodigi Euangelici

Qvae Poenitentia Peccatorvm Sev Conciones De Prodigii Evangelici Reditv
Ad Patrem

Bosquier, Philippe

Moguntiae ; Coloniae, 1615

Argvmentvm I.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55940](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55940)

CONCIO PRIMA.

7. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπεν.
 7. In se autem reuersus, dixit.
 7. Quumq; ad se rediisset, ait.

Græca.
 Vulgata.
 Syriaca.

ARGVMENTVM.

1. Quatuor causa mouerunt authorem ad predicandam in ista vrbe pœnitentiam.
2. Dat pro pœnitentia duce Prodigum Euangelicum, & cur ipsum præ reliquis.
3. Responsio contra ducis istius obtræctatores.

A V E.

I.

Quatuor causa, mouerunt Authorem, ad predicandam pœnitentiam in ista vrbe.

VM nunquam ex hoc loco sermonem fecerim, & hic omnium primus sit, precor, Auditores, hunc vobis & mihi esse salutarem. Vnde autem incipiam commodius quam à peccatorum lachrymis & pœnitentia? quod

ut faciam agmen me compellit rationum; exemplum videlicet magnorum in hac re artificum, personarum auditorum, tempus, & necessitas huius scientiæ.

1. Exemplum Magnorum, qui quoties ora ad dicendum aperuerunt, semper à pœnitentia clamorem suum inchoarunt. Venit Ioannes Baptista, predicans *Matth. 3.* in deserto Iudæa, & dicens: Pœnitentiam agite, appropinquauit enim regnum cœlorum. Ut præiuit Præcursor, sic & subsequutus Magister, alijq; post ipsum discipuli; ac nominatim Sanctus Petrus. Nisi pœnitentiam egeritis, *Luc. 13.*

A S omnes

Mar. 6.

omnes similiter peribitis, non semel dicit Christus. *Exeuntes duodecim predicabant, ut agerent poenitentiam*. Egressi bini omnes illud sermonis habuere principium. S. Petrus cum primum recepit in ardentis lingua specie Spiritum Sanctum, statim clamat: *poenitemini, ut deleantur peccata vestra*. Primus ac communis magnorum magistrorum illorum clamor est: *poenitemini, poenitemini*, ac inde mihi visum fuit de poenitentia primos ad vos inchoare sermones.

Act. 3.

* 2. Personæ Auditorum etiam illuc nos permovent; nihil enim æque nobis curandum arbitror, quam ut accommodatos auditorio faciamus sermones, siue litterati doctique sint, siue plebæi ac idiota, versati in curijs, versati in castris: Inter milites dequitate, de fide inter mercatores, de controuersis inter Huguenotas. Quamcunque de scripturis sumamus materiam, bona est; non tamen omnibus æque opportuna. quid enim idiotis ac sincere Catholicis cum controuersijs, ac de fide disceptationibus? quid militi cum mercatorum vsuris? quid mercatori cum perfidia & violentia militari? Contra hæreticos conuenit argumenta sumere ex Alphonso de Castro, aut Bellarmino, qui illo posterior. Inter milites bonum est capitula S. Iohannis Baptistæ ad ipsos recensere & sic de cæteris. Tractatus autem de poenitentia omni loco, omni tempore conuenit: omnes enim peccauimus, & ubicunque hominem inuenias, inuenies & poenitentia egentem, quamuis enim alij plus, alij minus, nemo tamen sine peccato est.

3. Reg.] *Non est homo qui non peccet.*

Iob. 25] *Nemo mundus à sorde, neq; infans, cuius est unius diei uita super terram, secundum 70.*

Iac.] *In multis offendimus omnes.*

Septies in die cadit iustus.

1. Ioan. 1.] *Si dixerimus quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & ueritas in nobis non est.*

Psal.] *Omnes declinauerunt, simul inuiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.*

Rom. 3] *Omnes peccauerunt & egent gloria Dei.*

Rom.

DE POENITENTIA PRODIGI. II

Rom. II.] *Conclusit Deus omnia in incredulitate, ut omnium misereatur.*

Rom. II.] *Conclusit scriptura omnia sub peccato.*

D. August. lib. de natiuit. & grat. contra Pelag.] *Virgine excepta, si omnes illos sanctos & sanctas qui in scripturis sanctiatis non modo non peccasse, verum etiam iuste vixisse referuntur, cum hic viuerent congregare possemus, & interrogare, utrum essent sine peccato: quid fuisse responsuros putamus quantalibet fuerint in hoc corpore excellentia sanctitatis, si hoc interrogari potuissent, una voce clamassent, quod ait Iohannes Apostolus: si dixerimus quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est.*

Quis nostrum primam illam innocentiae vestem non maculauit, quam candidam in baptismo accepimus? ubi inuenimus qui cum prima baptismi tabula post naufragium ita seruetur, ut secunda poenitentiae tabula non indigeat? Excessit ad significandum singularem quandam sanctitatem, non ab omni peccato exemptionem doctissimus ille Franciscani Ordinis Alexander de Hales, fons Theologorum, cuius scriptis (ut Homeri fragmentis Poetae) posteri omnes, & ipse sanctus Thomas sua locupletarunt, excessit inquam cum saepe sanctum nostrum Bonaventuram, ob laudatos mores, & vitae sanctitatem, ob gratiam corporis, ob suauiloquentiam ac omnem in conuersatione humanitatem, de illo pronuntiauit: *Non videtur Adam in homine isto peccasse, non, non, rigide loquendo non subsistit, omnes enim in eo peccauerunt, omnes inde trahimus longam actualium peccatorum nostrorum catenam, ita inde conuenientissime hinc poenitentiae materiam auspicor: Cum S. Augustinus dicat, neminem, etsi sibi peccati nullius conscium, sine poenitentia tamen hinc debere recedere.*

Augustinus de poenitentia] Vita humana quantalibet polleat fecunditate iustitia, sine peccatorum remissione tamen non agitur.

Idem.] Sine quotidianis leuibusque peccatis haec vita non ducitur.

Infantibus simillimi sumus, qui se rursus collutulant,

In offi. Ord. Minorum in octaua S. Bonau.

Breu. Rom. 18. Augusti.

lant, etsi à matribus bene loti; & quamuis sine scelere uiuatur, de venialibus tamen intelligendum, *non sine crimine uiuit*, & est sine omni peccato.

* 3. Tempus quo ad prædicandum venio, ò quantum pœnitentia tractatum requirit! omnium rerum tempus est, risus, ploratus, nec omnia semper conueniunt; quædam lætioribus festis tempestiua sunt, Resurrectioni, Ascensioni, &c. quia gaudium habent quædam tristibus, vt diei animarum, cum prophetia Iob leguntur, & in vigilijs mortuorum, tristia tractanda sunt, non læta cantica, ne dicatur, *Musica in luctu, importuna narratio*. Quædam ambigua sunt, & quali ambidextra semper oportuna, vt tractatio de amore Dei & proximi; quia illa semper grata, & quia gemina charitas scopus est fidei, prophetarum, concionantium. huc spectat & tractatus de Pœnitentia, quia semper offendimus, semperque ea indigemus, si non vt sacramentum est, attamen vt virtus est, & quamuis omnibus horis sit tempestiuus, hoc tamen Aduentus tempore, longe maximè. Aduentus enim & conciones ad hoc ab Ecclesia constituta sunt, vt populus ducatur ad præparandum viam Domini, vt prædicabat S. Iohannes Prodromus: *Agite pœnitentiam, fiant praua in directa & aspera in vias planas*, vt mala omnia eliminentur ab anima, quam Deus uenit inhabitaturus, aut per sacramentum, aut per gratiam, & ideo heri in vesperis cecinit Ecclesia, *Frater Hora est, iam nos de somno surgere*. Et alibi: *In aduentu summi regis mundentur corda hominum*.

* 4. Sed quæ huius necessitas? multa argumenta sunt iucunda, vtilia, non tamen necessaria, vt quæ tractant de virginitatis gloria, de paupertatis voto, de obedientia, ac similibus: omitti tamen etiam possunt, cum Christus Iesus, nec Apostolos, nec nos, ad hoc obligarit, sed nostræ ea permisit libertati: *quæ potest capere, capiat*, dicit Magister de Virginibus; *Præceptum Domini non habeo, consilium autem do*, dicit discipulus. Nostrum autem de pœnitentia argumentum, non tantum iucundum & vtile, sed necessarium

D. Greg.

Rom. 13.

Bren. Rom.

DE POENITENTIA PRODIGI. 25

est: cum peccatores simus Deoque inuisi, nec alia nobis sit via redeundi cum Deo in gratiam, quam per poenitentiam. Verissimum est, quod PP. Cappucini tere superliminaribus suis inscribunt, nisi fallor sumptum ex Granatensi: *aut poenitendum, aut ardendum: si poenitentiam non egeritis, omnes similiter peribitis.* Nec panis vitæ, nec medicina ægro, nec naus transfretaturo mercatori, nec alæ volaturis auibus magis necessariæ, quam poenitentia peccatoribus, ut ex hac vita ad æternam transeant. quid dixi? nimis opinor parum: magis enim illa quam vlla res necessaria. Deus enim defectum omnium istorum miraculose supplere potest; fecitque non raro, potest nutrire sine pane, *Nam non in solo pane viuit homo, sed in omni verbo,* *quod procedit de ore Dei:* sanare potest sine vnguentis, sine pharmacis, resina; testimonium dant leprosi cæci, &c. quos sanauit, cum & mortuos plures suscitauerit verbo. Potest sine nauigio in vltiorem transferre ripam; testimonio est S. Petrus, qui vndas ut solidam calcavit. Vestra sancta Aldegundis similiter Sabin prope Maubeuge, cum Angliæ Rex illâ ad matrimonium insequeretur. S. Barbara in montem se abdens, ad alteram in tutum transiit partem, cum patris gladius tergo eius immineret. Et quis ignorat populum Israelis diuisum mare penetrasse? Potest facere Deus, ut sine alis quis voleret: vbi enim Iesu Christi alæ, cum cælum ascenderet? vbi erunt nostræ, cum rapiemur cum Christo in aræa? Sed seruare non potest sine poenitentia peccatorem potestate ordinaria, nec fecit vnquam potestate absoluta. Conijcite, si placet, an vlli nostrum aliquando facturus sit: quis beatus iste Phœnix, qui istam sortiretur fortunam? Agam igitur de poenitentia, & docebo quomodo recte fiat: non præceptis tantum, sed & exemplo, quod nobis enarrauit maximus mundi poenitentiarius Christus Iesus. Exemplum dico Prodigii Euangelici, cuius reditum (Deo iuuante) hoc aduentu tractabimus, incipientes ab illis verbis: *in se autem reuersus dixit. quanti mercenarij, &c. cum tantæ necessitatis sit poenitentia.*

Matth. 4.

tia. O thema pulchrum ! Deus mihi animum & eloquentiam tanto obiecto dignam, vestris precibus concedat.

I I.

*Dat pro exemplo pœnitentiæ Prodigum Euangelicum,
& cur ipsum præ reliquis.*

PRODIGUMNE dicetis mihi ? imo Prodigum, sed cur ipsum præ cæteris ? Pœnitentiæ Davidis nonne illustrior, aut Magdalenæ, aut Thaidis, aut Pelagiz, duo exemplaria satisfactionis, sicut & præuarcationis : quoniam quilibet suæ artis libenter Patronum aliquem imitandum desumit, cumque quem ponit perfectissimum. Pictores Apellem aliquem aut Iovinũ vestrum, monumentum æternum vestræ vrbis, propter vnã quam Antuerpiæ depinxit muscam, Musici Orlandum nostrum Lassum gloriam Montium, Poetæ Virgilium, Oratores Ciceronem, Milites, Alexander Achillem, Iulius Cæsar Alexandrum, Themistocles Miltiadem, nonnulli & nostrum Carolum quintum, Causidici Ciceronem; pœnitentibus autem nullum celebrius propositum, vnquam est exemplum, quam hoc ignoti Prodigii sine nomine, qui forte nunquã in rerum natura extitit. Parabolæ enim sumptæ sunt frequenter ex rebus, quæ fuerunt nunquam, sed tamen possunt & potuerunt euenire. Optime, auditores, efficiam vt mihi consentiatis hac in parte. Do vobis exemplum Prodigii pro patrono, in honorem Christi Iesu, qui illud ore suo sacro nobis adaptauit.

Do ipsum, quia omnium viribus contemperatus est, nihil in sua pœnitentiã dixit, aut fecit, quod nos totum non possimus; quorundam pœnitentiã mirabilis magis est, quam imitabilis, plus habens supererogationis, quam necessitatis, & obligationis: vt integras absque omni cibo ieiunare septimanas, quod nonnulli fecerunt Anachoretæ; incinerare cibos, quod aliquoties S. Franciscus, forte & David, iuxta illud

cinerem

vinerem tanquam panem manducabam, ac alia aliorum *Psalms.*
 sexcenta, quæ Prodigum fecisse non legimus, miseri-
 cordiam nihilominus consecutum cum insigni oua-
 tione. Solitudo & ieiunia Magdalenæ nonnullis ni- *Luc. 7.*
 mium grauia, lachrymæ, & publicæ ad Christi pedes
 in conuiuio aduolutiones, plerisque nimium videren-
 tur erubescendæ; exurere in conspectu omnium, ple-
 noque foro, quicquid corporis quæstu male partum, *In vitis*
 vt Thais fecit, scortū Antiochenum, industria Paph- *PP.*
 nurij abbatis conuersa, nimium aliquibus haberet ve-
 recundiæ, & dispendii. Celare sub virili veste nomen,
 & habitum fœminæ, & montem habitare solitarium,
 vt Pelagia fecit, meretrix Antiochena, conuersa ab E- *Ibid.*
 piscopo Nonno, delicatulis quibusdam videretur in-
 tolerabile. Ad omnem galli cantum cum S. Petro de-
 plorare abnegationem, rigare lachrymis stratum,
 surgere media nocte, ac septies in die confiteri Domi-
 no, vt pro adulterio fecit Dauid: *Potum meum*, ait, *Psalms.*
miscbam cum fletu, exempla forte essent pœnitentiæ,
 quæ omnes nec vellent, nec possent imitari, quamuis
 exemplum secuti adulterij: *Durus est hic sermo*, & quis *Ioan. 6.*
piest eum audire, dicerent illi. Sed seipsum retegere,
 delictum suum patri confiteri, & proclamare indi-
 gnum se nomine filij, & totam suscipere Prodigii pœ-
 nitentiam, quis est, inquam qui erubesceret, tam mol-
 liter, tam suauiter confiteri, quis diceret se non posse?
 formulam igitur hanc imitandam exhibeo, tanquam
 facilem, plene tamen sufficientem, vt ad eam magnus
 etsi peccator, in verum Christianum conformetur.

Propono illum quia omnes integræ pœnitenti-
 æ partes, tam vt virtus est, quam vt sacramen-
 tum est, in eo inueniuntur. Contritionem quæ-
 ris, aut saltem attritionem? ecce largam attri-
 tionem minimum venientem ex notitia & dis-
 plientia miseriarum status sui tam abiecti, quam
 calamitosi. *In se reuersus dixit quanti mercenarij*, &c.
 Confessionem quæris verbalem, auricularem, ad
 pedes hominis. Ecce hic: *Et dixit*, *Pater pecca-*
ni in

ui in caelum & coram te, iam non sum dignus, &c. Bonum
 quæris propositum confitendi, & diligens examina
 ea debite ad pedes competentis iudicis explicandi te
 ee hîc, *& dicam Patri*, inquit: *Pater peccavi in caelum*
&c. satisfactionem inquiris, aut saltem propositum
 subijciendi te arbitrio confessarij, ad leuem adgu
 uem, qualiscunque fuerit; vbi quæso, inuenitur mi
 lius quam in hoc homine? *dicam ei*, inquit, *iam non sum*
dignus vocari filius, fac me vnum ex mercenarijs tuis
 Confiteor indignum me pulchro filij nomine, ac
 filius haberi: statue de me vt lubet, habe me vel vt
 mercenarium, vt seruum, vt seruitium abiectissimum
 Insuper, propositum quæris desistendi à peccato, &
 iusque occasionibus? *Surgam*, inquit, *recedam ab im*
pio hoc domino, impioque obsequio: an propositum
vitam in posterum rectius semper instituendi? *ecce*
tibi, & ibo ad patrem. Diligentiam quæris efficiendi
 quod bene erat propositum, sine procrastinatione, & tri
 tium heu pœnitentibus satisfaciens) nemo illo vigi
 lantior, nemo alacrior, *Dictum factum: & surgens ve*
xit ad patrem. volare crederes, non ambulare homi
 nem, quid igitur huic Patrono, quid Duci deest? Cur
 non ipsum reliquis præponam? cum in nullo alio, vt
 opinor, appareat magis, quid apud Deum valeat pœ
 nitentia perfecta, & quanta benignitate eos recipiat,
 qui sic ab erroribus reuertuntur. Videbitis, quomodo
 occurrat ipsi Pater, quomodo amplexetur, quomodo
 totus amore victus, in collum eius recidat, vestes red
 dat, gaudio, choro & conuiuio, tota familia in reditu
 eius exultet. O Patronum quem imitandum propo
 namus in pœnitentia maximum! Atque ideo, iuuuan
 te Deo, eos spero habere auditores, quos non capiant
 huius templi parietes, venite ad scænæ huius viden
 dam apostrophem, venite, venite audacter, qui secuti
 estis ipsius dementiam, vt post declinationem, emen
 dationem videatis tam gloriosam, tam insignem
 scandali reparationem, vt tam ipsum in lachrymis
 imitemini, & correctione, quam in risu & deuiatione
 Ecce hic vobis Pharus, hic specula ad reditum, ne ne
 uin

vim trangatis. *secutus es errantem, sequere & poenitentem*. S. dicebat Ambrosius Imperatori Theodosio, qui se excusabat peccato Davidis: dico idem peccatoribus omnibus: secuti estis Prodigum errantem, sequimini satisfacientem & poenitentem.

Terent. in Adelph. act. 3. scen. 4.]

Inspicere tanquam in speculum vitas hominum

Iubeo, atque ex aliis sumere exemplum sibi.

Vtinam Deus nostro Prodigum tot concedat reditus assecletas, quot habuit fugæ & erroris; nec ego laboris mei dispendium me putabo fecisse.

III.

Responsum contra improbantes tale exemplum.

Sed quid, quid audio? dicit vnusquisque vestrum? Ut conicio subulcus est, quem proponis & quidē in hoc tam illustri nobilium matronarum collegio, turpe sequi subulcū ducem. Subulcū dicis, imo, sed infortunio, alioquin nec minori oriundum familia quam nostrum vllus, patre natus potente, & diuite, qui tot, in tantā fame, tam liberaliter alebat, mercenarios, insuper & mancipia, quanti mercenarii in domo patris mei abundant patibus, & ait Pater ad *seruos* (vt post audiemus) filii enim ipsius gestabant annulos, *date annulum in manu eius* & magna est instituta festiuitas, conuiuium, concertus, magna que impendia ob filii perditū reditum; nam audiuit frater senior symphoniam & chorum. Subulcus utique: sed quem Dominus Iesus Christus, in collegio honoratissimorum virorum, Scribarum scilicet, & Phariseorum; qui doctissimi spectatissimiq; totius Iudææ erant, proposuit Subulcus sane; sed tam subulci, quam hortulani, & olitores aliquando commode loquuntur, iuxta prouerbiū: *sæpe olitor verba opportuna locutus*: Cum & stulti nonnumquam sapientes, & subulci nobiles erudiant: nec vnquam sapiens vllum erubuit magistrum, à quo bona disceret. Plinius

B

senior

senior consuevit dicere : nullum librum adeo prouum, qui non saltem in aliqua re prodesset.

Seneca lib. 1. de tranquillitate vitæ] *numquam in bona re mali pudebit authoris.*

Mich. Verinus in distich.] *Virgilius gemmas Enni de stercore legit.*

D. Ambros. lib. 2. in Luc.] *à pastoribus etiam Aluam fidem colligit: à pastoribus populus ad Dei reuerentiam congregatur. Hoc meritum est humilitatis, vilitatem & imprudentiorem non dedignari magistrum.*

D. Ambrosius lib. 2. in Luc.] *Certe quo vilior est prudentiam (scilicet persona Pastorum) eo pretiosius ad fidem.*

Et vt melius est bona ex libro legere excoriato; quoque, quam mala, fabulasque ex aurato recentipumicatoque; sic satius est à subulco discere penitentiam, quam à nobili discere offensam: non enim dubito illustribus domicellis, omnibusque vobis, rem videri absurdam malle sequi nobilem indecora detestandaque agentem, quam hominem abiectum despectumque testimonia dantem in opere plena nobilitatis, cum & Senatores Romani olim non censerint sibi contumeliosum suos pascere greges.

Ouid. lib. pastorum] *Pascebatq; suas ipse Senator oves.*

Ad hæc prodigis noster subulcus non mansit, postquam ad patrem reuersus, veste pulchra reindutus, annuloque exornatus est; multo minus in cœlis regnans, sed potius magnus inter reliquos sanctos; nec contemnendus ob id quod fuit, sed honorandus ob id, quod est. Ita narratur Amasis rex Ægypti, cum videret se à suis minoris fieri, quod nunquam ipsorum fuisset conseruus, ex puro auro peluim iussit fundi, qua lauaret pedes, eamque postea refundi in idolon falsique alicuius Dei imaginem, quo facto eam statim à suis vidit contētiōse adorari; rogauitq; cur id facerent? cum nō ignorarent scaphium fuisse sordidum, responderunt alij: quoniam iam transisset in formam diuinam: intulit illi quam

DE POENITENTIA PRODIGI. 19

quamuis igitur & ego ex inferiori ascenderim gradu,
ex quo tamen rex factus sum, honor mihi a vobis
debetur: sic & nobis Prodigus honorandus est, ac in
pulchro poenitentiae exemplo sequendus alacriter,
quippe (si vnquam talis fuit) nominatus iam inter
sanctos, quamuis in vita pro tempore porcos egerit.
Nigra sum, sed formosa, dicit sponsa. Nigra per natu-
ram, formosa per gratiam; sic & subulco dicere li-
ceat, subulcus fui pro tempore per peccata,
sed iam sanctus semper, & magnus
per poenitentiam.

B 2

CON-